

Biserica Ortodoxă sârbă Ciacova

Situată pe strada Bistrița, nr. 24, a fost construită între anii 1764-1766 sau, cel mai probabil, între 1768-1771, pe locul sau, mai posibil, lângă un edificiu de cult ortodox mai vechi, dar de dimensiuni mai modeste, care a existat în mod sigur în Ciacova. Actuala biserică, aflată în mijlocul unui vechi cimitir, care depășește însă perimetrul actual al curții bisericii, a fost sfințită în anul 1771, în prezența episcopului ortodox de Timișoara. Este monument istoric de categoria A, având codul: TM-I-m-A-06203.

Aparținând stilului baroc, construită sub forma unei nave în cruce bizantină, cu dimensiunile 36 m lungime, 11,20 m lățime și 10 m înălțime, la care se adaugă înălțimea acoperișului de circa 7 m, biserica a fost, în momentul zidirii sale, cel mai frumos monument de acest gen din Banat. Zidurile, care ating la bază grosimea de 1,80 m, sunt construite din cărămidă arsă de foarte bună calitate, iar turnul, împreună cu turla din cupru sub formă de ceapă, globul înalt de 1 m și crucea, înaltă de 2,50 m, suflată cu aur, are înălțimea totală de aproximativ 28 m. Turla bisericii a fost realizată în anul 1892, iar cele trei clopote actuale au fost turnate în anul 1935. Interiorul edificiului este pavat cu cărămidă arsă, iar pictura interioară actuală a bisericii, opera cunoscutului pictor sârb Stevan Alexici, a fost finalizată în jurul anului 1900. Aceasta surprinde printr-un pronunțat realism, eliberată total de hieratismul picturii bisericești bizantine, dar și prin forța expresiei și prin extraordinara redare a detaliilor anatomice. De o deosebită frumusețe și valoare artistică sunt reprezentarea lui „Dumnezeu în slavă”, înconjurat de cei patru evangheliști, din centrul bolții, care acoperă nava bisericii, scenă extrem de rară în bisericile din România, dar și scenele „Răstignirii” și „Coborârii de pe Cruce” a lui Iisus, din fața altarului, care impresionează prin durerea și dramatismul pe care le degajă. A existat și o pictură mai veche, suprapusă de cea actuală, despre care nu se cunosc date. De o valoare inestimabilă este iconostasul din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, realizat de renumitul pictor bănățean de Dimitrie Popovici, afectat de un incendiu în anul 2004, aflat actualmente în proces de restaurare.

Importanța acestei biserici este dovedită de prezența amvonului cu trei trepte, unic pentru bisericile sârbești din țara noastră, lăcașul posedând ca zestre cultural-artistică icoane de mare valoare din secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, un baldachin din 1902, element decorativ deosebit, neobișnuit în bisericile ortodoxe, scăpat ca prin minune din incendiul din 2004, dar și un steag de mătase al „Reuniunii de cântări” din localitate. În curtea bisericii se pot vedea încă două monumente funerare cu inscripții în slavonă, din 1811 și 1829, dar și o cruce mare din marmură, din secolul al XVIII-lea.

Biserica, având hramul „Adormirea Maicii Domnului”, după stil vechi, 28 august, când este ruga sârbească la Ciacova, a fost folosită deopotrivă de sârbi și de români, până în anul 1897. A fost restaurată la exterior și la nivelul acoperișului în perioada 2008-2009, la inițiativa părintelui protoiereu Liubomir Matici, în perioada următoare urmînd a avea loc alte lucrări de restaurare, care vor reda bisericii ortodoxe sârbe din Ciacova strălucirea de odinioară.